

1. Վերլուծ-էրբող կը ծանուցան
թէ Նիբիաի երեսօտխանաց Ժողովը
երկրորդ նստին մէջ քսան եւ վեց ե
րեսօտխաններ Ֆարձր. Սեմ եղպը
քանին ուղերձ մը ներկայացուցեր են
ուր իրենց երկրին բարդ աւանութեա
ն հարկաւոր կը համարին եղեր ։ Ֆա
նին մը տարի տուրքէ պատուութիւն
2. Լեքաւ ընտանեաց նպատեւ եւ տու
ներու նորդուութիւն . 3. Տրոյ վերա
բննութիւն . 4. Պէտէլովը աւրէ
րէիէ բարձում . 5. Ներկող ործակա
յանքաներու հաստատութիւն . 6. Վե
րտուի դատ հանդիսաներուն մաքրում
Տաճիկ երեսօտխաններն ալ նոյն ի
մաստով ուղերձ մը մատուցանէ , եւ
հաւանական է որ Ֆ. Դուռն ալ այ

Հնորհներն ընէ : Եւսուի թէ Բարձր .
Սեփեպարքոյ Բամազանէն առաջ
մայրաքաղաքս պիտի դառնայ :

ՄԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՎԵՐԱՅ 1856ի
ԽԱԹԹԻ-ՀԻՒՄԱՅՈՒՆԻՆ
(Շարունակ . տես փոքր Մասիս թիւ 87)

Գ. — Սկայեթներու նոր կար-
գադրութեամբ 1866ին սկսեալ վար-
չական և դատաստանական դրութիւնն
ընդլայնել . Եւս դրութիւնը որ աստիկ
կառավարութեան պատիւ կը ընէ և
որ քաջադրութեան արժանի է , վար-
չական և դատաստանական կարգին ա-
ռաւել ևս կատարեալ բաժանման և
աստիկ և ուրիշ հասարակութիւններէ
հաւասարապէս ընտրուած խառն առ-
եաններու վրայ կը կայանայ , որք տա-
ծիկ և ուրիշ կրօնքներէ ելող անձանց
մէջ յարցուած դատերուն կը նային :
Այլապէս քննել նաեւ թէ արդեօք այն
քաղաքային ատեանները կազմելու հա-
մար ընդունուած ընտրութեան եղանակը
պիտի կրնայ ներկայիս կամ ապագային
մէջ լաւ ընտրութիւններ ընել , և թէ
ասիկէ ետեւ քրիստոնեայ դատաւորաց վե-
ճակը պիտի կրնայ զանազան իրենց ջանից
համապատասխանող վեճակի մէջ դնել :

Դ. — Դատաստանատանց մէջ ի-
րական հրատարակութիւն մտցնել և
ընդհանրապէս ու հրապարակական եւ
ընտանեակ քրիստոնէից վկայութիւնն ըն-
դունել :

Ե. — Ընտրական ատեանները
բարեկարգել . հիմնական գտնուածէն
առաւել կատարեալ առևտրական օ-
րինադրել իր հաստատել և անոր մէջ
մտցնել Գաղղիոյ քաղաքային օրինա-
դրքին այն ամեն յօդուածները որք
վաճառականութեան վերաբերութիւն
ունին : Օսմանեան առևտրական օր-
նադրքին խմբագիրներն արդարեւ մեր օ-
րինադրքին քանի մը տրամադրութիւն
ներն օրինակած են՝ առանց մտածելու
որ ասոր զիտաւոր սկզբունքը քաղաքա-
յին օրինադրքին մէջ են , ուրիշ պէտք
էր զանազան քաղել :

Յ. — Բանտարկութեան արդի
գրութիւնը վերադնել և ոստիկանու-
թիւնը վերահաստատել :

Զ. — Օտար հպատակաց ազատ
կառուածատիրութեան իրաւունք տալ :

Շ. — Սկզբնաւոր բարեկարգել
և Սիւլլէի գրութիւնը ընդ հարմարեցնել :

Ը. — Գրաւի զրոյթի թիւը բարե-
կարգել , և կարուածոց վտանգութեան
այնպիսի եղանակ մը սահմանել , որ ա-
զատութեան ու ապահովութեան եւ
յաշխատութեան թիւներն ընծայէ :

Թ. — Ընտրութեան վերջը
նէլ , որք տաճկաց ձեռքին մէջ իրենց
կառավարութեան դերը կը կոտորեն , թող
չտարով անոնց որ իրենց հոգեւոր ծախսն
կամ կատարեալ ազատութեամբ արա-
մադրեան ինչպէս կրնան քրիստոնեայնորդ
կառավարութեան պանդխտները :

Պաշտօնային պանդխտներ հաստա-
տել , որք այս տեսակ վաճառմանց գի-
նէրն ընդունին , դարձեալ գործածու-
թիւնն ապահովեն , և այսպէս պահ-
պանեն տաճիկներն այն վեճակներէն , ո-
րոյմէ զանոնք արգելական սխալ միջոց-
ներով պահպանել կուզուի :

Ի. — Ընտրական տուրքերը տե-
րութեան ձեռք հաւաքել , և ուղղակի
որոյ հաւաքումն ու վարձակալութեան
գրութիւնը բարեկարգել :

Կ. — Երբեք մարքերն և ու-
տեղաց տուրքերը , մէկ խօսքով այն
մարքական միջոցները բառնալ , որք
բոլոր տեղական արուեստներն ու երկ-
րորործութիւնը կ'ապանեն և ժողո-
վոյ բնիկներն ևս քան զիս կաղքատայնեն :

Ժ. — Երբեք հաշուեցոյց մը
և հասարակաց շինութեան գրութիւն
մը հաստատել , երկաթ ու զիններ , ջրամ-
բային արահետ քանապարհներ , երկ-
րորդական և երրորդական կարգի ուղի-
ներ շինել տալու և նաեւ հանգիստներ

բանալու համար : Երկաթուղիներն
առաջին կարգի քանապարհները և նա-
եւ հանգիստներն այսօրեայ ճարտարու-
թեան յանձնու ելու են այն պայմանաւ
որ ապահով և շահաւոր կերպիւ կարե-
նայ ձեռք դարձնել անոնց : Երկրորդական
և երրորդական ճանապարհներն հասա-
րակաց շինութեան յատկացած գումար-
ներով և տեղական նպաստներով պէտք
է շինուին :

Ի. — Հանքերն ու անտառնե-
րն առանձին ձեռնարկուց միջոցով
բանեցնելու ընդհանուր եղանակ մը
սահմանել , և անիկէ առաջ բոլոր ան-
տառները կանոնաւորապէս կտրել :

Լ. — Մայրաքաղաքին և գր-
խառն քաղաքաց մէջ քաղաքապետ-
ան խորհուրդներ հաստատել , ճշմա-
րիտ քաջադրութիւններ տալով անոնց
ձեռնարկած հասարակային շինութեանց
և բարեկարգութեանց :

Մ. — Տիրի և անիկոյ կեր-
պիւ հաստատուած ընդհանուր ելու
միջոց հաշուեցոյցի մը հետ խորհուրդ-
ներ պաշտօնատանց համար ալ մասնա-
ւոր հաշուեցոյցներ սահմանել , որք մին
չե ցարդ պահած են :

Ն. — Սոյն թանկի հպատակաց և թէ
օտար գրամատուրց ապահովութիւն
տալով միջոցներ ձեռք առնուլ տեղու
թեան եկամուտի բարեւոք մատակարա-
րութեան մասին :

Նոյնալ շարժու Ուսուցիչ դեւ-
պանը կողմէ մը տուաւ ի պատիւ
Նոյնիոյ նորնորդ դեւապանին : Եւս
առթիւ ունեւոր նշանաւ են թէ Սէր-
տարը Լըբեմ Լաւեր փաշան զիտմամբ
հրաւիրուած է ելլել , բայց ի Էլիքիթ
Հէրբու առկա սուտ կը հանէ :

Ուսուցիչ կառավարութիւնն երկ-
րաշահները զրկել է Էլիքիթի Պու-
ղարտանի եւ Բուսէիի ախարհա-
ցոյցը գծելու համար . օսմանեան երկ-
րաշահներն ալ Պալքան լեռանց ու-
ղիներուն եւ անցքներուն գծադրու-
թիւնն ընելու զբաղած են եղեր :

Պայտերական հրամանաւ
Գնդապետ Համոյի պէյը՝ որ
Սիւննայի զինուորական դպրոցին
մէջ կրթուած է , ոստիկանութեան
պաշտօնէի Սուլայիլն եւ զինուորաց
հրամանատար անուանեցաւ :

ՀԱՆՈՒՄԱՅՈՒՆԻՆ
Փարիզ 11 դեկտ . իրիկուն .
Երեկոյեան Մոնիթօրը կը ծանուցանէ
թէ դեպքաւ ժողովի համար բանակցու-
թիւնները կը ծարարուանին :
Բամբոյ կը ծանուցանէ թէ բանակին
վերակազմութեան ծրագիրն ինչո՞ք յարթի-
րը Օրենսդրական ժողովին պիտի ներկա-
յացուի :

Վիեննա 11 դեկտ . իրիկուն .
Պէրիս . — Կրտսի թէ Պ. Նիքօլա
Բրիսթիլ Սէրիլիոյ գործակատար նշանակ-
ւած է ի Վ. Պոլիս :

Փարիզ 12 դեկտ .
Նիւ-Եորքին լուր կուտան թէ Կրանթ
գորապետը կամաւոր գորաց բոլոր սպայնե-
րն արձակից եւ գորաց թիւը պակսեցնու-
լու կ'զբաղի :

Օսմ . քոնստնտ
Լոնտրա 33/1 — 33/1
Փարիզ 33 85 — 33 80
Օսմ . փոխ . 1863/1 260 — 261 25
Մարտիլիս . — Յորեն , Պարիսպի 43
Քր . 128 — 124 . Դանուրի 42 Քր . 23 անթ .
128 — 124 . խոզակ Սիւրիայի 29 , 30 .
Վիէրբու . բամպակ , Միսիլիկ Նիւ-
Օրլէան 3/1 :

Պրիւսի 12 դեկտ .
Լուր կը պարտի թէ կառավարութեան
պաշտօնեայք հրաժարական կուտան :
Վիլիմ Էմիլիի կառավարութիւնը յայտ-
նեց խորհրդարանին որ եթէ Վիլիմ Էմիլի
տեղութիւնը հիւսիսային գաշնակցութեան
մէջ մտցնելու քուէ տալ պիտի լուծուի :

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողովն իր երկուսն նախն
մէջ կարեւոր որոշումը դրաւ , զոր ար-
ժան կը համարինք համառօտիւ ծա-
նուցանել :

Բնդհանուր արոց խնդիրը՝ երես-
փոխանաց կողմէն լաւ ընդունելու-
թիւն չգտնելուն համար ետ ձգուեցաւ ,
բայց ազգային անառկի մեծադուժար
պարտուց դարման մ'ընել անհրաժեշտ
ըլլալով . Խառն ժողովը խորհեցաւ այն
պիտի միջոց մը գտնել , որ առանց ազ-
գին ծանրութիւն մ'ըլլալու՝ պարտ-
քը հեղուհեղ մ'ազատուի : Ըստ հա-
մար որոշեց՝ 1. Մանաժողովը մը
կարգել որպէս զի մանրամասն քննու-
թիւնով ազգային պարտուց ճիշդ գու-
մարն ստուգելով տեղեկագիր մը ապ-
խառն ժողովին . 2. Պարտուց գումա-
րն ստուգուելէ ետեւ , տասն տարուան
մէջ վճարուելու պայմանաւ՝ տարեկան
մէկ տասներորդը՝ որ հաւանականաբար
80-էն 100 հազար դրութեան կրնայ հա-
նիլ , մայրաքաղաքիս ազգայիններէն կա-
նոնաւորապէս հաւաքել թաղական խոր-
հրդոց ձեռքը :

Եւս տնօրէնութիւնն ազգային մե-
ծադուժար պարտքէն ազատելու ամե-
նէն յարմար և զեւրիկ միջոց ըլլալով ,
կը յուսանք որ գահութեան կրնաւ
էի ամեն բարեւոր ազգայիններէ :

Խառն ժողովը նաեւ գաւառաց ա-
ռաջնորդութեան համար առ այժմ ան-
հրաժեշտ եղածին չափ աւսումնական
անձինք մինչեւ մէկ տարի պատրաստե-
լով եկեղեցական ընելու խնդրոյն կը զ-
բաղի , և ասոր հաւարձ պէտք եղած
ծրագիրն ալ արդէն պատրաստած է :

Ար յուսանք որ յաջորդ թուով
կրնանք ընդարձակագոյն տեղեկութիւն
մը տալ այս կարեւոր խնդրոյն վրայ :

Քանի մ'օրէ ի վեր ազգային հի-
ւանդանոցին վրայ տարածայն զբոյններ
պտտուլ սկսած ըլլալով , կը լսենք թէ
Խառն ժողովն յատուկ յանձնաժողով
մ'անուանել է , որպէս զի հիւանդանոց
երթալով մանրամասն քննութիւն մ'ը-
նէ և իրոց վիճակն ստուգէ :

Քաջայոյս ենք որ պարտած ձա-
խող զբոյնները սուտ ելնելով՝ Փանոս
եանի անձնուէր ջանից արգելանքներն
յարտաւ յաջորդութեամբ կը պահուին :

... խմբագիր .
Փառն լրագրոյն խմբագիրն այսօր-
ւան թերթին մէջ Ս . Փրիկի հիւան-
դանոցին և նորին անօրէնութեան վնաս-
րեւոյ սխալ տեղեկութիւններ հրա-
տարակրէ : Կարգեմ , համբ. վազ-
ւան թերթի երեսը մէջ ծանուցանել որ
եթէ ինք անմիջապէս Հիւանդանոց չի
գալ և սխալ չուղղէ , հրատարակած
ներուն համար պատասխանատու պիտի
ըլլայ :

1 դեկտ . 1867 Կ . Գաւառեան .

Իրէն յայտնի է թէ Գեր . Հա-
սունեանին առանց ազգին ընտրութեան
պատրիարք ըլլալուն առթիւ կաթողիկոսի
ազգայնոյ մէջ ծագած իրաւանց ամե-
նակարեւոր խնդրոյն բանաւոր և գո-
հացոյցի լուծում մը տալու հա-
մար՝ յարգի և բանիրուն անձներէ յանձ-
նաժողով մը կազմուած էր . Յիշեալ
յանձնաժողովը , թէ և ի սկզբան ի-
պաշտօնն յաջորդութեամբ ի գլուխ հա-
նելու յոյսեր կուտար , դժբաղդարար
կարեւոր կէտի մը վրայ չէ կրցած հա-
մանութիւն գտնել և վերջապէս ա-
ռանց որոշում մ'ընելու լուծուեք է :

Արտուի թէ կաթողիկոս ազգայնոց լա-
ստիտ մասն այս ծանր խնդրոյն միակ
բանաւոր լուծման միջոց կը համարին
քաղաքային պատրիարքի մ'ազգային
ընտրութեամբ հաստատութիւնը , և
ասոր համար կը խորհին խնդրագիր մը
մատուցանել կայսերական կառավարու-
թեան :

Եղեքանդրիայէն նոյ . 21 թուով
հեռեւեալը գրուած է մեզ :

Վերկրութեամբ արտի տեսանք Մա-
սիս պատուական լրագրոյց 819 և անիկ
վերջն թիւերով Երուսաղէմէ Երկու-
տական կառուածոց խնդրոյն վրայ եղած
խորհրդածութիւնները , որք ոչ միայն
խմ . այլ կրնամ ըսել որ բոլոր Երկու-
տական ազգայնոց արտին մեծ գօհու-
նակութիւն պատճառեցին : Ար խնդ-
րենք ուրեմն , քանի որ գործին ճշ-
մարտութիւնն անքող լիւրեւի և կամ մէկ
երկու մարդոց կրնայ զոհուած ընալ մ'է ,
ազգային լրագրոյններն այսպիսի անաչառ
գրութիւնները շարունակեն , որք խնդ-
րոյն արգարութեամբ լուծմանը պիտի
նպաստեն և ամեն ազգայնաց սիրտը
շնորհապարտ պիտի ընեն :

Իսկ գործին ներկայ վիճակին գա-
լով՝ կը յուսինք որ ապագային կարեւոր
լուր մը չունինք հաղորդելու : Գեր . Ս .
Եւսայի Պատրիարքը գործն եղիպտոս-
կան կառավարութեան լրագրութիւնը
կայացուցած է , և Բարձր . Խալիլին
փոխտնորդ Ս սեմ . Եւսպուպ փաշան
ալ ազգայիններէն մէկ քանին կանչե-
լով յարգարէր է որ առանց Ս . Պատ-
րիարքին դէմ կենալու՝ լաւ է որ Ե-
րուսաղէմի սեփականութիւնն եղած
կառուածները Ս . Պատրիարքին յանձ-
նեն : Բայց Յ . . . աղաներն առջին
անգին լուր կը տարածեն թէ Երուսաղ-
իպաշտ գիտէ , մեք այսուհետեւ ալ չի
պիտի խառնուինք : Եւսայի ըստձերն
անհիմն է . իրենցմէ զատ այս խնդիրը
խառնուլ չկայ :

Քաղաքիս եկեղեցոյ կայուածոց
հասոյթը (բայց ի Երուսաղէմի կա-
ռուածներէն) տարին 900 անդիտուան
սակի կը հասնի . թաղուէք Գահի-
րէիին . Եւս դուժար ծախք կըլլայ մի
միայն երկու քահանայի և երկու վար-
ժապետաց համար , և այս 9 տարի է որ
տեղոյս ազգայնք ամենեւին հաշուի
երես չեն տեսած , և չէին կրնար տես-
նել , վասն զի հաշուի խնդիրը քաղա-
ծին պէտ՝ առանց այս խնդրի կամային
չի հրամանին հաշիւ չենք տար կը պա-
տասխանուի : Հետեւապէս ամեն մարդ
մէ յմէկ երկուրով ետ կը քաշուի և
միասնական իշխանութիւնը կը տարէ ,
այնպէս որ ամեն ազգաւոր անձինք որոց
տարին աղքատաց բաժնուելու համար
գումարներ տարուն կրնամ վկայել ,
այսպիսի գայթակղութիւններ տեսնե-
լով եկեղեցի անգամ երթալ չեն ու-
զեր : Եւսուած տար , որ այս ցաւալի
վիճակէն ազատուլու յոյս մ'ունենայինք :

Ար լսենք որ այս օրերս Ս . Պաշտոյ
Ս . Պատրիարքը կողմէն թէ տեղոյս
և թէ Գահիրէի թաղական խորհուրդ-
ներուն յատուկ նամակներ գրուելով
պատուիրուած է որ օր առաջ Երու-
սաղէմի կայուածոց գործը վերջացնե-
լով Ս . Եւսայի պատրիարքին յանձնեն :

Ստիպն իշխեալ նամակներուն մի
միայն գաւն իմացուելէ վերջը , ամենե-
ւին թաղականաց ոչ մէկին չյայտնու-
եցաւ , այլ նամակներն տուաւ որ եկաւ՝
անոնք միայն կարգացին և իրենք լսեցին
ինչ որ կը պարտականին անոնց մէջ :

Եւսուսիկ զաւստեալ Երուսաղէմ
գտնած և մինչեւ յերկինս բարձրացու-
ցած անձինք , որոց բարեկեանս հոգա-
նաւորութիւնն ու շնորհները կը վայե-
լեն բոլոր ազգայիններն , որ անուղղակի
կերպիւ կ'ազուշայցնէ զՄասիս և ու-
րիշ լրագրոյններ որպէս զի դէմ չիկնան
այնպիսի մեծադործ և բազմախառ
անձներու արգարախաղ ընթացից :
Սեք Երուսաղէմ այս գրուածքը կար-
գալէ ետեւ յաւեցանք իր վեճակին վե-
րայ և կը հարկադրենք ըսելու թէ կամ
այն է որ Երուսաղէմ յերեկը լապտեր վա-
ռած կը պարտի , կամ այն է որ երազ կը
տեսնէ :

Մամ և պին . * * *

